

TÜRKİYE MADEN KAYNAKLARI VE SORUNLARI SEMPOZYUMU

28-30 Nisan ; 1997 tarihleri Arasında "Türkiye Jeoloji Kurultayı'nın 50. Yıl Etkinlikleri" çerçevesinde düzenlenen "Türkiye Maden Kaynakları ve Sorunları Sempozyumu" Ankara'da MTA Genel Müdürlük Sadrettin ALPAN Salonunda gerçekleştirildi.

Dr. Tandoğan ENGİN'in başkanlığında düzenlenen sempozyumun açılışında Oda Başkanı Hikmet TÜMER Jeoloji Mühendisliği ve Madencilik, Doç. Dr. Sadrettin ALPAN, Türk ve Dünya Madenciligi, Prof. Dr. Altan GÜMÜŞ, Madencilik ve Jeoloji Mühendisliği Eğitimi, Dİ M, Ziya GÖZLER, MTA'nın Madencilikteki Yeri, Dr. Hilmi GÜLER, ETİBANK'ın Madencilikteki yeri, T. Rıza GÜNERİ ise Hükümetin Madencilğe bakışı konulu birer konuşma yaptılar,

Maden Hukuku, Ülke Madencilığının Teşviki, Gümrük Birliği Sürecinde Türk Madenciligi konuları başta olmak üzere Madencilüğümüzün her yönüyle irdelendiği sempozyumda "Maden Potansiyelimizden Ne Ölçüde Yararlanabiliyoruz? " ve "Türkiye'nin Maden Arama öncelikleri Ne Olmalıdır" konularında yoğun ilgi gören iki de panel yer aldı.

Yaklaşık 1000 civarında meslektaşımızın ilgi gösterdiği Sempozyumun Bildirilerinin yer aldığı kitap, sempozyum sırasında

katılımcılara dağıtıldı,

Sempozyum sırasında 1960-1978 yılları arasında MTA Genel Müdürlüğü yapan, uzun yıllar Yurt ve Dünya Madenciligimize önemli hizmetler veren Doç. Dr. Sadrettin ALPAN'a Oda Yönetim Kurulumuz tarafından onur üyeliği plaketi verildi,

Odamızın 1 numaralı onur üyesi, 1960-1978 yıllarının MTA Genel Müdürü Sn. Doç. Dr. Sadrettin ALPAN'ın «Türkiye Maden Kaynakları ve Sorunları Sempozyumu'ndan sonra odamıza gönderdiği sempozyum ve madencilikle ilgili görüşlerim' içeren mektuptan bir bölüm yayınlıyoruz.

Maden aramalarında "Öncelik Tesbitinde kullanılan Kriter'leri hakkında görüşlerimi, toplantı sonuna doğru kısaca ifade etmek istedim, fakat sayın oturma Başkanı biran evvel oturumu kapatmak istiyoruz düşüncesiyle konuşmaktan vazgeçtim,

tik açılış oturumunda yaptığım konuşmada belirttiğim gibi esas amaç memleketimizin sosyal ve ekonomik kalkınmasıdır. Bunun yolu "endüstrileşme"dir. Endüstrileşmenin bir yolu da madencilik sektöründen geçer.

Endüstrileşme ile neticelenecek bütün kriterler geçerlidir. Kesin ve başarılı sonuç almak için bilgili ve bilgisini pratik olarak uygulayabilen ekonomik ga-

yeye varmak için yetenekli teknik elemanlara ihtiyaç vardır, 60'lı yıllarda elemanlar üniversitelerden yeni mezun olmaya başlamıştı, tecrübe ve pratik çalışmaları azdı. Bu nedenle genel direktör olur olmaz "Robertson Research" diye bilinen bir İngiliz şirketine Siirt bölgesinde bir sahmanın maden etüd ve arama projesini ihale ettim. Bu şirket o zaman yeni idi. Bizim elemanlarımızda çok gençti. Ben istedim ki "genç jeologlarımız üniversitede öğrendiklerine ilave olarak yeni ve farklı maden etüd ve arama metodlarını pratik olarak öğrensinler ve onlarda kendilerinden sonra geleceklere öğretsinler. Elbette maden arama Bitlis-Siirt bölgesinde bir hedef idi, fakat benim için esas gaye genç jeologlarımızın yetişmesiydi.

Aradan birkaç yıl geçtikten sonra yeni açılan üniversitelerimizden yeni tecrübeli elemanları MTA'ya aldık. Bunlarada yeni bir görüş ve çalışma metodu öğrenmelerine imkan vermek bazılarının dış ülkelere kısa ziyaretlerde bulunmalarını temin için Birleşmiş Milletler Projelerini kabul ettirdim. Bu projelerle tabii yalnız eleman yetiştirmek değil fakat o yılların bütçe ve döviz sı-

kmıtlannda zaten alma imkânını bulamadığım, makine ve malzemeleri de temin için Birleşmiş Milletler projelerini uygulayarak, laboratuvar, jeofizik, sondaj, makina ve malzemeleri temin ettik. MTA'yı böylece donattık, elemanları yetiştirdik. Bu projelerde belki maden arama hedefi fakat esas hedef ileride kuruluşumuza, memleketimize hizmet verecek yeterli jeolog ve yer bilimcilerini yetiştirmektir.

Robertson Research seneler sonra dünyanın en büyük ve başarılı maden arayan şirketleri arasına girdi. Ben gerek Robertson Research ve Birleşmiş Mil-

Aradan birkaç yıl geçtikten sonra yeni açılan üniversitelerimizden yeni tecrübeli elemanları MTA'ya aldık. Bunlarada yeni bir görüş ve çalışma metodu öğrenmelerine imkan vermek bazılarının dış ülkelere kısa ziyaretlerde bulunmalarını temin için Birleşmiş Milletler Projelerini kabul ettirdim. Bu projelerle tabii yalnız eleman yetiştirmek değil fakat o yılların bütçe ve döviz sıkıntılarında zaten alma imkânını bulamadığım, makine ve malzemeleri de temin için Birleşmiş Milletler projelerini uygulayarak, laboratuvar, jeofizik, sondaj, makina ve malzemeleri temin ettik, MTA'yı böylece donattık, elemanları yetiştirdik,

letler projesinde çalışan genç arkadaşlarımıza "ne öğrenebilir seniz öğrenin ve arkadaşlarımıza öğretin" diyordum. Hepimiz biliyoruz, biz Türkler gururlu bir milletiz. Bu yabancı yanında çalışmaktan alman genç arkadaşlarımız vardı ve belki istemiyerek çalışıyorlardı. Ben de "siz fedakarlık yapacaksınız, ne öğrenebilirseniz öğrenin" diyordum. onlara teker teker,

Neticesini sizin tertip ettiğiniz sempozyumda gördüm, Benden sonra genç arkadaşlarım çok güzel bir şekilde, konuklarına hakem olarak tebliğlerini verdiler, sorulara cevap verdiler, tartışmalara katıldılar.

Bu nedenle genç jeolog arkadaşlarımızı tebrik eder, ve bu sempozyumun yapılarak jeologlarımıza bu imkânı veren jeoloji mühendisleri yönetim kurulu ve sempozyum düzenleme kurulunu tebrik ve teşekkür ederim.

İlk açılış konuşmamda belirttiğim bir konu da bilhassa TV oturumunda benim başkanlığında yapılan panel'de belirttiğim "Fakir maden yoktur, çeşit çoktur" deyimi ve slogan?x öyle işmiş ki her zaman karşımıza

çıkıyor, her yerde her fırsatta işi-
tiyoruz. Hakikaten son panel de
de yine memleketimizde büyük
maden yatakları bulunamaz be-
yani ile başlandı. Bilmem böyle
bir beyanı yaymaya neden lü-
zum görülüyor.

İkinci gün yaptığım konu-
mada bahsettiğim gibi 1962 yı-
lında veya o yıllarda (1963 olabi-
rir), Sayın ismet İnönü'nün baş-
kanlığında yapılan Türkiye'nin
ilk "Birinci Plan" görüşmelerin-
de Sayın İnönü 30lu 40lu yıllar-
da yapılan o slogan veya de-
yim'den bahsedince ben "doğru
değir" cevabını verdim. Hakika-
ten ondan sonra dünyanın en
büyük "Borasil" rezervlerini bul-
duk. Uludağ'da bulunan Wolf-
ram maden yatağı da dünyada
bulunan yatakların hemen he-
men en büyüklerinden. (Kaldı
ki biz sadece sondajların ancak
bir kısmını yaptık, jeolojik ola-
rak maden yatağı devam ediyor-
du, rezerv asgari 2 katı artabilir.)

Ben bunun için genç jeolog
arkadaşlarımız raporlarını verir-
ken "..... burada etüd tamamlan-
dı, bir şey bulunamadı, burada
etüd ve aramaya son, vermek la-
zım gerçekten başka bir şey bul-
maya imkan yoktur" diye yazar-
larsa; ben de onlara "böyle kesin
ifadeler kullanmayın. Bu gün siz
yok dersiniz, ileride başka je-
ologlar, yeni görüş ve bilgilerle
yeni metodlarla gelip sizin yok
dediğiniz yerde önemli bir buluş
yapabilir" diyordum.

Sempozyumumuzda önerilen
tekliflerden mesela "yeni altın
zuhur ve değerleri" hakkında
verilen bilgilerin "hemen görüş-
lerimi teyid edici ve sevindirici
olduğunu görmekten-ve işitmek-
ten de çok memnun kaldım ve
sevindim.

Şöyle düşünüyordum "Deniz
kenarında büyük bir villa / yalı
veya köşk sahibi olmayı herkes
ister, iyi bir şey* Fakat iyi bir
semtte iyi bir orta büyüklükte
bir daire sahibi olmakta iyidir»
Birkaç orta büyüklükte daire sa-
hibi olmak çok iyi bir şey". Tabii
memleketimizde birkaç yalı (bü-
yük maden yatağı) yanında ra-
hat orta büyüklükte dairelerimiz
(orta-küçük büyüklükte maden
yataklarımız) olması da çok iyi
bir şeydir. Yeterki onları randı-
manlı bir şekilde iyi metodlarla
işletip memleketimiz hizmetine,
sosyal ve endüstriyel kalkınma-
mıza katkıda bulunalım.

Bana "onur üyeliği plaketini"

verdiğiniz zaman yanımda otu-
ran Sayın Ziver Öncel "Siz, pla-
keti hakketiniz, siz maden mü-
hendislerinden ziyade jeologlara
hizmet ettiniz" dedi. Bu yazım-
da izah etmeye çalıştığım gibi
genel Direktörlüğüm süresince
başta jeologlar olmak üzere je-
ofizikçi ve maden mühendisleri
ele dahil olmak üzere bütün yer-
bilimcilerin yetişmeleri ve başa-
rılı olmaları için çalıştım ve gay-
ret ettim, hiç bir zaman kendimi
düşünmedim.

Sayın Prof. Hamit Nafiz Pa-
mir bir zamanlar bana "Siz, MTA
ve yerbilimcileri için kendinizi
feda ediyorsunuz" demişti,

işte kapanıştan önce yapmak
isteğim konuşmanın şimdilik
aklımda kalan kısmı budur.

Buna imkan verip hislerimi
belirtme fırsatını bulduğum için
sizlere teşekkür ederim.

*Bu gün siz yok dersiniz, Meride başka jeologlar,
yeni görüş ve bilgilerle yeni metodlarla gelip sizin
yok dediğiniz yerde önemli bir buluş yapabilir"
diyordum.*

*Sempozyumumuzda önerilen tekliflerden mesela
"yeni altın zuhur ve değerleri" hakkında verilen
bilgilerin "hemen görüşlerimi teyid edici ve
sevindirici olduğunu görmekten ve işitmektende
çok memnun kaldım ve sevindim.*